

Nowak, Franciszek

Międzynarodowy Kongres Historii Farmacji

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 17/1, 203-204

1972

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KRONIKA ZAGRANICZNA

Czechosłowacja

MIĘDZYNARODOWY KONGRES HISTORII FARMACJI

W dniach 20—25 września 1971 r. odbył się w Pradze, pod protektoratem ministra zdrowia CRS i burmistrza miasta Pragi, Międzynarodowy Kongres Historii Farmacji zorganizowany przez Czechosłowackie Towarzystwo Farmaceutyczne i Czechosłowackie Towarzystwo Historii Nauki i Techniki. W przygotowaniu Kongresu brały również udział następujące stowarzyszenia: Internationalen Gesellschaft für Geschichte der Pharmazie, Société Internationale d'Histoire de la Pharmacie, Union Mondiale des Sociétés d'Histoire Pharmaceutique oraz Académie Internationale d'Histoire de la Pharmacie.

Na Kongres przybyło 553 przedstawicieli różnych krajów, w tym 405 delegatów, 106 osób towarzyszących i 42 niemieckich studentów. Najwięcej uczestników przyjechało z Niemiec (NRF i NRD), łącznie 194 osoby. Czechosłowację reprezentowało 155 osób, Austrię — 22, Włochy — 17, Francję — 10, Szwajcarię — 9 itd. Poza tym na Kongres przybyli przedstawiciele: Belgii, Brazylii, Danii, Egiptu, Ekwadoru, Finlandii, Hiszpanii, Holandii, Japonii, Jugosławii, Kanady, Libanu, Norwegii, Rumunii, Szwecji, Stanów Zjednoczonych, ZSRR, Węgier, Wielkiej Brytanii. Z Polski udział w Kongresie wzięły 4 osoby: Irena Burak, doc. dr Wojciech Roeske, lek. stomat. Norbert Stuła i dr Franciszek Nowak. Językami kongresowymi były: angielski, francuski, niemiecki i rosyjski.

W dniu 20 września w godzinach porannych odbyło się wstępne posiedzenie Międzynarodowego Towarzystwa Historii Farmacji (Internationalen Gesellschaft für Geschichte der Pharmazie), a po południu zebranie plenarne. Wieczorem tego dnia burmistrz miasta Pragi podejmował uczestników lampką wina w zabytkowej sali ratuszowej na starym mieście.

Właściwe otwarcie Kongresu, na które przybyli oprócz delegatów przedstawiciele władz miejskich, Wydziału Farmaceutycznego oraz Komitet Honorowy, odbyło się w Auli Uniwersytetu im. Karola (Carolinum) 21 września. Po przemówieniach oficjalnych wręczono dyplomy — wyróżnienia prof. Georgowi Dannowi z NRF i prof. Glennowi Sonnedeckerowi ze Stanów Zjednoczonych. Na zakończenie przewodniczący Komitetu Organizacyjnego, dr Vaclav Rusek, wygłosił wykład *Rzut oka na czechosłowacką farmację (Einige Einblicke in die tschechoslovakische Pharmazie)*.

W godzinach popołudniowych odbywały się w trzech grupach wykłady: *Museologia pharmaceutica*, *Historia praxis pharmaceuticae*, *Historia scientiarum pharmaceuticarum*. Łącznie wygłoszono 16 piętnastominutowych prelekcji zakończonych dyskusją i podsumowaniem. Zainteresowanie wzbudził referat mgr Marii Antolikowej *Pharmazeutisches Museum in Bratislava*. Prelegentka przedstawiła krótką historię Muzeum Farmacji w Bratysławie, oddane ono zostało do użytku w 1960 r., a więc 4 lata później niż nasze Muzeum Farmacji w Krakowie. Muzeum to znajduje się w zabytkowej kamienicy z XVIII w., w lokalach po aptece „Pod Czerwonym Rakiem”. Ekspozyty w liczbie 5200 są rozmieszczone w 5 salach, biblioteka liczy 2500 tomów, a archiwum fotograficzne 1150 negatywów. Obecnie stanowi ono część składową Muzeum Miejskiego Bratysławy.

W dniu 22 września kontynuowano wykłady. Doc. dr Wojciech Roeske wygłosił referat *Polskie ceramiczne naczynia apteczne w Muzeum Farmacji w Krakowie*.

Prelegent zademonstrował kilkanaście przezroczy, które wzbudziły zainteresowanie. W tym samym dniu dr Franciszek Nowak współprzewodniczył obradom sekcji *Historia litterarum pharmaciae*, w której wygłoszono 7 prelekcji.

W godzinach popołudniowych tego dnia uczestnicy zwiedzali miasto i wysłuchali koncertu organowego w kościele św. Jakuba na starym mieście. Natomiast wieczorem obejrżeli przedstawienie opery Offenbacha *Hoffmanowy povidku* w Tylovo Divadlo.

W czwartym dniu zjazdu, 23 września, wygłoszony został przez Norberta Stulę referat dra Franciszka Nowaka pt. *Osiągnięcia farmacji polskiej w dziedzinie historii* (tłum. na jęz. niemiecki przez E. Słodkowskiego). Referat ten wzbudził duże zainteresowanie.

Ogółem zgłoszono na Kongres 82 referaty, nie wszystkie one zostały jednak wygłoszone, gdyż pewna ilość delegatów na Kongres nie przybyła. Tak np. dr Henryk Pankiewicz z Akademii Medycznej w Łodzi zgłosił referat *Die Entstehung und Entwicklung der pharmazeutischen Fakultät in Łódź*, lecz do Pragi nie przybył. Również nie przybył I. P. M. Piniązko, który na Kongres zgłosił pracę *Muzeum Farmaceutyczne we Lwowie*.

Jednym z ciekawszych był referat Pawła Drabeka z Pragi *Apoteka domaci (Apteka domowa z roku 1595)*. W odczycie tym prelegent nawiązywał do czasów współpracy farmaceutów czeskich z aptekarzami krakowskimi.

W ostatnim dniu delegacja polska zwiedziła Muzeum Farmacji w Pradze. Muzeum to mieści się w dwóch pomieszczeniach, z których pierwsze robi wrażenie czynnej izby ekspedycyjnej. Założone zostało w 1956 r. przez dra farmacji Zdenka Hanzlička. Kierowniczką Muzeum zademonstrowała nam takse aptekarską z 1699 r., książkę recepturową z 1714 r. oraz wiele cennych zabytkowych naczyń aptecznych. Poinformowała nas również, że w Czechosłowacji istnieje obecnie 6 podobnych aptek muzealnych (w Bratysławie, Czerwonym Klasztorze, Klatowym, Kuksie, Lewicy, Pradze).

Na zakończenie wypada podkreślić sprawną organizację. Oprócz przewodniczącego dra Vaclava Ruseka, w pracach Komitetu Organizacyjnego udział brali również: dr Jaroslava Millerova — sekretarz generalny, dr Zdenek Hanliček — sekretarz *scientificus* oraz 15 innych osób. Kongres Historii Farmacji w Pradze był niewątpliwie dużym osiągnięciem naukowo organizacyjnym czechosłowackich historyków farmacji.

Franciszek Nowak

Stany Zjednoczone

DRUGI KONGRES NAUKOWCÓW POLSKIEGO POCHODZENIA W STANACH ZJEDNOCZONYCH

W dniach 23—25 kwietnia 1971 r. obradował na Uniwersytecie Columbia w Nowym Jorku drugi kongres naukowców polskiego pochodzenia, zorganizowany przez Polski Instytut Naukowy w Ameryce.

Ogólne ramy programowe II Kongresu przypominały organizację Kongresu I, który odbył się w roku 1966¹. Obejmował dwa posiedzenia plenarne, otwierające

¹ I Kongres naukowców polskich w Ameryce, zorganizowany z okazji Milenium, odbył się w dniach 25—27 listopada 1966 r. Por. notatkę o tym Kongresie w „Kwartalniku” nr 4/1969, s. 777—779.